

Впровадження цифровізації управлінських процесів, як вектора сучасного розвитку будівельних підприємств

Ірина Івахненко, д-р екон. наук, проф.¹ (ORCID: 0000-0001-7166-1023)
Вікторія Іванко, магістр¹ (ORCID: 0009-0004-7793-2022)

¹Київський національний університет будівництва і архітектури, Україна

АНОТАЦІЯ

Представлено теоретичні та практичні засади цифровізації управлінських процесів на будівельних підприємствах. Розкрито сутність поняття «цифровізація» та проаналізовано її вплив на ключові функції менеджменту. Особливу увагу приділено дослідженню етапів впровадження цифрових технологій. Визначено переваги та виклики цифровізації, а також перспективи використання технологій у будівельній галузі. Результати дослідження доводять, що цифрова трансформація є стратегічним чинником підвищення конкурентоспроможності будівельних підприємств України.

Ключові слова: цифровізація, цифрові технології, управлінські процеси, будівельні підприємства, цифрова трансформація.

1. ВСТУП

У сучасних умовах глобальної конкуренції цифровізація стала ключовим фактором успіху для більшості галузей економіки, зокрема й для будівництва. Інтеграція цифрових технологій у бізнес-процеси дає можливість підвищити ефективність, зменшити витрати та забезпечити прозорість управління. Для будівельних підприємств цифрова трансформація означає не лише використання нових інструментів, але й докорінну зміну управлінських підходів, корпоративної культури та взаємодії зі споживачами.

2. МЕТА РОБОТИ

Дослідження особливостей цифровізації управлінських процесів. Визначення ролі цифрових інновацій у контексті управлінського аналізу та їх потенціал для трансформації бізнесу.

У процесі дослідження використані загальнонаукові методи: аналізу, синтезу, порівняння, теоретичного та логічного узагальнення.

3. ЦИФРОВІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ

3.1. Теоретичні аспекти цифровізації

Цифровізація розглядається як процес переходу до нових способів діяльності з використанням цифрових технологій та сервісів. Це комплексне явище, яке включає автоматизацію бізнес-процесів, впровадження інноваційних моделей та оптимізацію управління з метою спрощення взаємодії між зацікавленими сторонами. У будівельній сфері цифрові технології стають інструментом оптимізації проектування, планування та контролю, а також формування інноваційних бізнес-моделей.

Ступінь цифровізації залежить від потреб та можливостей компанії, як фінансових, так й інтелектуальних. Необхідність цифровізації обумовлена зовнішніми факторами, а саме розвитком ринку, технологій, конкурентів та цілями самої організації. Підвищення відкритості дозволяє всім зацікавленим сторонам отримувати необхідну інформацію, внаслідок чого знижується можливість її фальсифікації [1].

Головною метою ефективного формування потенціалу цифровізації є не очікування, що процес відбудеться сам по собі, а необхідність у пошукванні та стимулюванні задля прискорення розвитку, використання можливостей інтелекту та поступовому розширенню цифрових продуктів у процесах підприємницької діяльності. Рівень цифрової трансформації підприємницької діяльності є однією з головних переваг під

час оцінювання інвестиційного потенціалу та залучення зовнішніх інвесторів. А застосування цифрових технологій дозволяє ефективніше організувати власну діяльність і з найбільш вигідної позиції вибудувати відносини із зарубіжними замовниками та споживачами [2].

Ефективність управлінської системи в умовах цифрової трансформації підприємства визначається здатністю оптимізувати витрати та підвищувати його конкурентоспроможність. Водночас успішна реалізація стратегічних напрямів розвитку й удосконалення управлінських процесів значною мірою залежить від рівня залученості персоналу до впровадження цифрових технологій та участі у проєктах цифрової трансформації. Таким чином, цифрова трансформація забезпечує вихід підприємства на новий рівень розвитку, але при цьому важливо розуміти, що вона зачіпає інтереси всього персоналу, що зумовлює необхідність постійного контакту з персоналом, проведення навчання і мотивації співробітників до залучення в проведенні зміни в їхній діяльності [3].

3.2. Етапи впровадження цифрових технологій в управлінські процеси підприємства

Процес зміни компанії з метою адаптації до нових ринкових умов та технологічних інновацій, зокрема стратегічних, культурних, операційних та структурних змін, називають бізнес-трансформацією. Вона може охоплювати цифрову трансформацію, переналаштування процесів, зміну бізнес-моделі та організаційної культури, розширення ринків або введення нових продуктів і послуг. Організація такого процесу є складним завданням, оскільки вимагає глибокого аналізу підприємства, його стратегії та бізнес-процесів з метою змінити існуючі підходи і пристосувати їх до ринку та потреб клієнтів [4].

Розглянемо етапну модель управління цифровою трансформацією, що забезпечить підприємству цілісність, послідовність та адаптивність цього процесу (рис. 1).

Рисунок 1. Модель управління цифровою трансформацією підприємства. *Примітка.* Розроблено автором на основі [5]

На першому етапі пропонується проведення діагностики поточної моделі діяльності підприємства, що передбачає аналізування ключових бізнес-процесів, оцінювання рівня цифрових компетентностей персоналу, визначення стану IT-інфраструктури та цифрових активів.

Другий етап – формування цифрової мети – передбачає чітке визначення цільового стану бізнес-моделі, якого підприємство прагне досягти внаслідок цифрової трансформації.

Третій етап – проєктування цифрової стратегії – охоплює процес розроблення детальних сценаріїв змін, визначення стратегічних ініціатив, формування дорожньої карти реалізації трансформації з урахуванням наявних та необхідних ресурсів, потенційних ризиків та можливих організаційних або технологічних бар'єрів.

Четвертий етап – імплементація змін – передбачає технічне впровадження IT-рішень, перебудову організаційної структури, трансформацію бізнес-процесів, навчання персоналу та адаптацію корпоративної культури.

Завершальним етапом пропонованої моделі є моніторинг результатів та адаптація, в межах яких здійснюється оцінювання досягнутих результатів цифрової трансформації, аналізування відхилень від цільових показників, а також коригування стратегії або масштабування успішних рішень [5].

Впровадження цифрових технологій на підприємстві використовуючи запропоновану модель, допоможе компанії прискорити усі перехідні процеси, а також забезпечить оптимізацію діяльності та управління розвитком організації в умовах змін.

3.3. Вплив цифрових інновацій на розвиток управлінських механізмів будівельних підприємств

Інтеграція інноваційних технологій у процес управління підприємств будівельного девелопменту є ключовим фактором їхнього розвитку та підвищення конкурентоспроможності. Використання цифрових технологій дозволяє створювати більш ефективні, адаптивні та екологічно безпечні системи управління. Попри виклики, які супроводжують цей процес, технологічний прогрес відкриває нові можливості для оптимізації ресурсів, зниження витрат та підвищення рівня взаємодії між учасниками будівельного ринку [6].

Розглянемо можливості та перешкоди, які можуть виникнути в процесі впровадження цифрових технологій на підприємстві (рис. 2).

Рисунок 2. Особливості впровадження цифрових технологій на будівельному підприємстві. Примітка. Розроблено автором на основі джерел [7]

Як бачимо з рисунку 2, цифровізація розширює можливості для впровадження інновацій, впливає на способи їх впровадження та робить більш доступними й ефективними, що підвищує конкурентоспроможність підприємства, результативність його діяльності, адаптивність до нових вимог часу. Також це забезпечує вищу цінність для споживачів, гнучку комунікаційну політику, оптимізує використання ресурсів та прийняття управлінських рішень. Завдяки цифровізації компанії отримують можливості створювати нові проєкти та виводити їх на ринок, що допоможе підвищити свої результати та забезпечить розвиток підприємства.

Для подолання перешкод на шляху впровадження інновацій в епоху цифровізації підприємство повинно використовувати системний підхід та бути готовим до постійних змін. Важливо враховувати потреби компанії, специфіку її галузі та ринку, а також виявляти можливості для подальшого розвитку. Дотримуючись цих вимог підприємства отримують змогу адаптуватися до змін, які постійно відбуваються у глобальному бізнес-середовищі та покращувати свої результати [7].

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи, цифрова трансформація є вирішальним фактором для успішного управління підприємствами у сучасному світі. Вона сприяє створенню конкурентних переваг та забезпеченню сталого розвитку. Отже, можемо зробити висновок, що інвестуючи у цифрові технології та інновації, будівельні підприємства отримають змогу залишатися лідерами ринку, успішно долати виклики та створювати нові можливості для свого розвитку.

Список літератури

- [1] Пронюк Ю. Н. Перспективи формування управлінських підходів у сфері у сфері цифровізації діяльності бізнес-компаній на сучасному етапі соціально-економічного розвитку. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. Том 33 (72) № 3. 131 с.
- [2] Шкляр В. Роль цифрових технологій в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємств. *Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці* : матеріали Міжнар. наук. практ. конф. Київ, 22 листоп. 2022. 232–235 с.
- [3] Рассадникова С. І. Цифрова трансформація управління підприємством і персоналом: автоматизація та інновації. *Via Econotica*. 2024. Вип. 7. 100 с.
- [4] Гамкало О. Б., Демків Х. С. Цифрові інновації для ефективного управлінського аналізу в контексті трансформації бізнесу. *Статистика України. Нові інформаційні технології*. 2023. № 2. 75 с.
- [5] Кулик А. К. Систематизація та вдосконалення методів управління цифровою трансформацією підприємств: Дис. д-ра філософії: 076. Суми, 2025. 84 с.
- [6] Федоров В. В. Інтеграція інноваційних технологій у управління екосистемами підприємств будівельного девелопменту. *Проблеми генезису економіки інтелектуально-інноваційного капіталу* : матеріали доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції. Київ: КНУБА, 2024. 410-413 с.
- [7] Саврас І. З., Фединець Н. І. Цифровізація та інноваційний розвиток підприємства: тенденції, проблеми та перспективи. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2023. № 74. 111-113 с.